

300 marek
za numerRedakcja i Administracja:
Kraków, Dunajewskiego 5.Telefon Redakcji Nr. 396,
Telefon Administracji Nr. 310.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.Redakcja otwarta za wnie-
sione opłaty pocztowe. — Redakcja
rękopisów nie zwraca i bezimienn-
ych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Wychodzi codziennie o godz. 6 rano z wyjątkiem dni poświęconych

Miesięcznie 7500
marekZagranicą miesięcznie 14.000 Mk
Konto czekowe PKO Nr 140.256Dział inseratowy:
Powszechnie biuro reklamy
„PRASA”Kraków, Karmelicka 16, tel. 20-86.
Konto czekowe 149.975.

Konszachty p. Witosa

Ze fajny pakt między p. Witosem a chjeną został już oddawna zawarty, to nie ulega wątpliwości. Świadczą o tem wciąż ponawiane przez p. Witosa usiłowania, aby za sobą wciągnąć stronnictwo ludowe do tego sojuszu. Albowiem dotychczas pakt ten jest osobistym aktem p. Witosa, nie zaś jego stronnictwa. Znaczna większość klubu sejmowego piastowców jest temu paktowi stanowczo przeciwna, a tylko mniej niż trzecia część tego klubu stoi wiernie przy p. Witosie. Wszelkie próby skaptowania większości stronnictwa speliły dotąd na niczem. Większość klubu piastowców zmusiła nawet p. Witosa do wystosowania do prezesa ministrów Sikorskiego listu z zapewnieniem, że stronnictwo to na p. Witosie nie polega. Ale z Witosem niełatwa sprawa. Za ledwo ten list wysłał, zaczął znów konszachty i konferencje z przywódcami prawicy. Konferencje te odbywa p. Witos raz w Warszawie, to znów w Krakowie, raz z p. Korfańskim, to znów z pp. Seydą i Wachowiakiem (na szczęście zupełnie odosobnionym w klubie NPR). Układa się na tych konferencjach lista gabinetu, rozdaje się teki, — wszystko to jednak nie posiada żadnej realnej podstawy, gdyż stronnictwo ludowe nie chce iść za p. Witosem do większości prawicowej.

Ale wciąż ponawiają się wiadomości o konszachtach p. Witosa z prawicą i mają ten ujemny skutek, że wywołują w społeczeństwie błędne mniemanie, jakoby rząd p. Sikorskiego był rządem tymczasowym.

przejściowym, którego dni są policzone. Opija taka, jakkolwiek mylna, musi wszelako źle oddziaływać na tok spraw państwowych.

Rola, jaką p. Witos odgrywa obecnie, jest zatem pod względem politycznym ogromnie szkodliwa, gdyż wzbudza u ogółu poczucie niepewności i nieustający ferment. Świeżo znowu w swych organach „Piaście” i w warszawskiej „Woli Ludu”, zamieścił p. Witos artykuł, biadający nad tem, iż teraz „jest tak źle, że gorzej być nie może”, a przyjaciel p. Witosa, p. poseł Brodzki, zaatakował w „Piaście” stronnictwo „wyzwolenie, podnosząc przeciw niemu zarzut, że idzie ono ręką w rękę z Białorusianami i Ukraińcami. Oba te artykuły powitał skwapliwie i gorąco p. Stroński w „Rzeczypospolitej”, jako objawy zbliżenia się stronnictwa piastowców do prawicy.

Trzeba zatem opinii publicznej, mającej prawo do wiedzy o polityce, aby była świadoma położenia politycznego. Otóż faktem jest, że p. Witos za wszelką cenę pragnie dla siebie teki ministerjalnej w gabinecie prawicowym. Ale faktem jest również, że gdyby ta kombinacja doszła do skutku, stronnictwo piastowców połamałoby się w tejże chwili. Dotąd wysiła się ono na hamowanie apetytów swego firmowego przywódcy, — jeśli zaś on nie da się pohamować, przyspieszy on tem samem moment, w którym jego stronnictwo będzie musiało uporać się z nim definitywnie w interesie swego dalszego istnienia.

Niepewne stanowisko Litwinów

Obawa napadu na Wilno

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 26 lutego.

„Przegląd Wieczorny” donosi z Berlina, że we francuskim ministerstwie spraw zagranicznych dotąd niewiadomo, czy rząd litewski przyłmuje decyzję w sprawie Kłajpedy. W Paryżu panuje

wyraźne zaniepokolenie z powodu postawy Litwów w sprawie Wileńszczyzny. Panuje obawa, że Litwini projektują nowy akt gwałtu, aby postawić mocarstwa wobec „faktu dokonanego” i wyrzucić na nich presję, celem uzyskania korzystnego dla siebie rozwiązania sprawy wileńskiej.

O nowelę do ustawy o ochronie lokatorów

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 26 lutego.

Dziś odbyło się posiedzenie państwowej Rady mieszkaniowej, na którym uchwalono jako dezyderat do Rady ministrów aby świadczenia mieszkaniowe, dotąd oddzielnie płacone, zostały wia-

czzone do ogólnego komornego. Poza tem wynika kwestja co do ubezpieczenia domów. Ze strony przedstawicieli lokatorów zgłoszono wniosek, aby utworzyć specjalny fundusz ubezpieczeniowy. — Sprawa nie została definitywnie załatwiona.

Marszałek Piłsudski we Lwowie

Lwów. (AW) W poniedziałek o godz. 9 rano przybył do Lwowa szef sztabu generalnego marszałek Piłsudski. Na dworcu oczekiwali go przedstawiciele władz cywilnych, wojskowych i miejskich. Marszałek wysłuchał relacji gen. Stanisława Hallera, poczem przywitał się z wojewodą Grabowskim i z prezydentem Neumanem, następnie samochodem krytym udał się do swej kwatery. Marszałek Piłsudski zabawi we Lwowie pięć dni w sprawach ściśle wojskowych.

- 999 -

NPR popiera gabinet Sikorskiego

Warszawa. (PAT) „Kurier Polski” donosi: W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie Rady naczelnej Narodowej Partii Robotniczej, na którym po przemówieniu prezesa klubu sejmowego posła Wachowiaka uchwalono jednomyślnie rezolucję stwierdzającą, że wobec niemożności utworzenia w obecnej sytuacji politycznej, za którą NPR nie ponosi żadnej odpowiedzialności, rządu parlamentarnego, opartego na większości Sejmu, do utworzenia którego NPR dążyć będzie w dalszym ciągu, Rada naczelna nie widzi innego wyjścia z cięż-

kiej sytuacji państwa, jak poparcie gabinetu generała Sikorskiego w jego zamiarach sanacji finansów Rzeczypospolitej, naprawy administracji itd. Poza tem polecono grupie parlamentarnej NPR poparcie planu dążącego do wprowadzenia złotych.

Cywilni funkcjonariusze w instytucjach wojskowych

Warszawa (tel. wł. „Naprzodu”). Ze względu na brak sił kancelaryjnych w instytucjach wojskowych zezwolono na przyjmowanie do urzędów wojskowych i szpitali pracowników cywilnych, których płace będą utrzymane w kategoriach 12 do 10.

Dalsze demonstracje bezrobotnych

Warszawa (tel. wł. „Naprzodu”). W poniedziałek w południe przed gmachem ministerstwa pracy zebrała się grupa bezrobotnych, którzy wystąpili delegację do ministerstwa. Z powodu nieobecności ministra Darowskiego delegację przyjął wice-minister Simon, który przedstawił delegacji zamierzenia rządu w tym kierunku, że bezrobotnym będą wydawane boni obiadowe. Delegacja z tego zawiadomienia była bardzo niezadowolona, gdyż bezrobotni chcą zapomóg w gotówce, na co rząd absolutnie się nie godzi. Jutro magistrat rozpocznie roboty publiczne. Miasto przez cały miesiąc zatrudni około 300 ludzi. Ministerstwo robót publicznych przystępuje do przygotowawczych robót wiosennych, przy których zatrudni kilkuset ludzi. Bezrobotni, których nie będzie można od razu zatrudnić, otrzymają boni obiadowe za pośrednictwem urzędów pośrednictwa pracy. Ilość bonów początkowo będzie wynosić 1000.

Zniżki kolejowe dla emerytów

Warszawa. (PAT) „Gazeta Warsz.” donosi, że ministerstwo kolei przyznało emerytom kolejowym prawo zniżek kolejowych takich samych, z jakich korzystają funkcjonariusze państwowi. Odnosne legitymacje dla emerytów będą wydawać te czynniki rządowe, które wypłacały ostatnie uposażenie emerytów.

- 000 -

Międzynarodowa konferencja sanitarna

Londyn. (PAT) W Londynie odbędzie się wkrótce międzynarodowa konferencja w sprawie uzgodnienia norm w zakresie administracji sanitarnej w poszczególnych krajach. W konferencji mają wziąć udział Stany Zjednoczone, Anglia, Francja, Włochy, Japonia, Austria, Belgia, Czechosłowacja, Danja, Finlandja, Norwegja, Polska, Rumunia, Rosja, Szwecja i Jugosławia.

Lokaut w Budapeszcie

Budapeszt. (AW) Węgierskie biuro telegraficzne donosi: Trwający już od dwóch tygodni strajk robotników w fabrykach maszyn i w hutach żelaznych doprowadził do tego, że właściciele zamknęli fabryki i wydali strajkujących robotników. W ten sposób 35 tysięcy robotników utraciło pracę.

Turcja przyjmie traktat lozański?

Paryż. (PAT) „Petit Parisien” donosi z Konstantynopola o sytuacji na Bliskim Wschodzie, że skutkiem ożywionych dyskusji w opinii publicznej Rada pełnomocników ludowych w Angorii zmieniła swój pierwszy kontrprojekt, który miała przedłożyć Zgromadzeniu narodowemu. Nowy kontrprojekt zawiera przyłączenie klauzul traktatu lozańskiego, co do których nastąpiło już porozumienie z aliantami, przyczem jednak pewne drugorzędne punkty miałyby doznać zmiany. Według kontrprojektu sprawy finansowe i gospodarcze mają być na razie odłożone i uregulowane dopiero po podpisaniu traktatu. Dyskusja w Zgromadzeniu narodowym potrwa czas dłuższy.

Sprawa polsko-litewska wikła się

Napad Litwinów na Kłajpedę, uwieczniony tak pomyślnym skutkiem, oraz zatarg o objęcie pasa neutralnego w myśl orzeczenia Rady Ligi narodów, wywołują w Europie nowy zamęt, jakby już bez tego nie było dość zamieszania. Litwini, zachęceni swą udaną akcją kłajpedzką, stawiają się hardo wobec decyzji Ligi, mimo, że przemawia ona przecież w imieniu całego prawie świata. Dlaczego tak się dzieje? Skąd mała Litwa ma tyle śmiałości, żeby odważyć się na gniew Anglii, Francji i kilku tuzinów innych państw Europy, Azji i Ameryki? Winę tego upokorzenia ponosi sama Liga narodów, która — od wystąpienia z niej Stanów Zjednoczonych i od odmówienia przyjęcia Niemiec i Rosji, stała się ciałem bez treści, niezupełną wyrazicielką teraz, co jej założyciele jako jej zadanie postanowili.

Litwa właśnie dlatego może pozwolić sobie na lekceważenie Ligi narodów, że znajduje jawne poparcie Rosji i niewątpliwie tajne Niemiec. Oba te państwa, pomijając wspólny interes, wynikający ze wspólnej niedoli, są silnie zainteresowane w utrzymaniu — przynajmniej do czasu — Litwy, choćby z tej racji, że jej istnienie przeszkadza Polsce w wielu zamysłach politycznych i terytorjalnych.

Niemcy są wstrzemięźliwi w wyrażaniu swych sympatii, a nawet udają niezadowolone z wyniku afery kłajpedzkiej. Jest to zupełnie zrozumiałe, jeżeli się zważy, że Niemcy co do pasa neutralnego nie są bezpośrednio zainteresowane, a wystąpienie ich mogłoby mieć charakter dywersji na rzecz Rosji. Inaczej sprawa ma się z Rosją, która wystąpiła bezpośrednio i od razu na dwóch frontach: wprost do Polski i do gabinetów trzech mocarstw ententy.

Nota Cziczierina, adresowana do ministra spraw zagranicznych, p. Skrzyńskiego, pisana jest w stylu — jakby się wyrazić — życzliwej rady. Cziczierin ubolewa, że zatarg polsko-litewski mógłby niekorzystnie wpłynąć na sprawę pokoju, do którego zachowania republika sowiecka tak szczerze dąży i wysuwa jako uzasadnienie swego wmięszania się — traktat ryski. Wedle p. Cziczierina traktat ten na mocy art. III postanawia, że kwestje terytorjalne między Polską a Litwą powinny być rozstrzygane wyłącznie między nimi samymi, tymczasem Polska powołała się na trzecią stronę (Ligę narodów), czym postąpiła sobie wbrew traktatowi ryskiemu. Z czego więc Cziczierin wysnuwa swoje prawo do wmięszania się? Powiada on w nocie:

„Na mocy wspomnianego artykułu traktatu ryskiego, rozstrzyganie wszelkich terytorjalnych kwestji między Polską a Litwą nabiera mocy jedynie na wypadek zgody obu rządów, a zatem ustanowienie jakiegokolwiek nowej linii granicznej między nimi na terytorjum strony neutralnej jest dopuszczalne jedynie przy obopólnej zgodzie Polski i Litwy. Zaniedbanie tej zasady ze strony jednego ze wspomnianych rządów zmusza rząd mój do zwrócenia na to tem baczniejszej uwagi, że zaniedbanie to pociąga za sobą niebezpieczeń-

stwo dla zachowania pokoju, bezpośrednio obchodzące sowieckie republiki.”

Czego to nie robi się dla usunięcia niebezpieczeństwa, dla zachowania pokoju? Rząd sowiecki ofiarność swoją posuwa tak dalece, że — proponując obu stronom polubowne załatwienie sporu — oświadcza gotowość współpracy w tym kierunku. Ależ to jest czysta gra słów! Czemże jest tozstrzygnięcie Rady Ligi narodów, jeżeli nie sądem polubownym? Wszak zarówno Polska, jak i Litwa do Ligi należą; reprezentanci obu państw mieli możność — i skorzystali z niej — wyłożenia swych racji i Liga osąd wydała. Chyba że p. Cziczierin swą ofiarność w pośredniczeniu posuwa tak dalece, że chce z niej stworzyć monopol, t. j. tam, gdzie nie on interwenjuje, tam nie dzieje się w porządku, tam traktat ryski dopuszcza inną, niż przez logicznie myślących ludzi pojętą interpretację.

Nota Cziczierina została natychmiast przez rząd polski załatwiona odpowiedzią z 24 bm. na ręce posła rosyjskiego w Warszawie, p. Obolęńskiego. Nota polska zaczyna się od szczęśliwego zwrotu, mianowicie, że

„wszystkie dążenia rządu polskiego są stałe i niezmiennie skierowane do utrzymania i utrwalenia pokoju światowego, czemu rząd polski dawał niejednokrotnie wyraz”.

Jako dowód swych intencji pokojowych nota wymienia „przypatrywanie się z zimną krwią zamachowi litewskiemu na Kłajpedę”, co istotnie w oczach każdego bezstronnego musi być przekonującym argumentem za pokojowym usposobieniem Polski. Nota wykazuje dalej, że rząd rosyjski nie powinien w taki sposób — zupełnie nieuznane — odnosić się do Ligi narodów, ileż rząd rosyjski miał z tą Ligą stosunki i to w roli biorącego, mianowicie przez przyjmowanie owoców pracy Ligi narodów dla głodnych w Rosji, pracy złączonej w znanym Komitecie Nansena. Najważniejszy argument noty rosyjskiej: powoływanie się na art. III traktatu ryskiego zbija rząd polski kontrargumentem, wedle którego artykuł ten ma wprost przeciwnie znaczenie, aniżeli mu Rosja przepisuje. Wedle interpretacji polskiej art. III wyklucza wszelkie mięszanie się Rosji w sprawę polsko-litewską, gdyż Rosja uznała zupełne swe w tych sprawach „desinteressement”. Z tej racji rząd polski nie może korzystać z ofiarowanego pośrednictwa Rosji i — nie powiadając tego wyraźnie, ale co wynika z całokształtu sprawy — chce utrzymać moc decyzji Ligi narodów.

Wymiana powyższych not dowodzi, że sprawa polsko-litewska weszła na szerokie forum międzynarodowe i że wchodzi w niej w grę czynniki, które z tej sprawy chciałyby skorzystać dla załatwienia swych porachunków z Polską. Dlatego rząd nasz musi tem większy zachować spokój; musi tem mniej dać się popychać do nierozważnych kroków; musi, jednym słowem, utrzymać się na linii w nocie swej zakreślonej: na linii utrzymania i utrwalenia pokoju światowego.

Wiadomości polityczne

ROKOWANIA POLSKO-NIEMIECKIE

Delegacja polska do rokowań polsko-niemieckich w Dreźnie komunikuje: W dniu 24 lutego podpisane zostały w Dreźnie 2 konwencje dotyczące wzajemnego wydania przez sąd polski i niemiecki depozytów sądowych. W poniedziałek 26 b. m. na wniosek ministra Olszowskiego strony przystąpią do rozpatrywania sprawy przedłużenia terminu przewozu bez cła surowców i półfabrykatów z jednej części G. Śląska do drugiej stosownie do artykułu 219 konwencji genewskiej. Niebawem rozpoczęte zostaną układy w sprawie aktów i archiwów. Dyskusja nad opcją i obywatelstwem toczy się dalej. Rokowania w sprawie ziemstw kredytowych chwilowo przerwane w celu uzupełnienia potrzebnych do dyskusji materiałów zostaną w najbliższych dniach podjęte na nowo.

O NAWIAZANIE STOSUNKÓW MIĘDZY FRANCJĄ I ROSJĄ

„Matin” zamieszcza artykuł, w którym wyrażone są argumenty wybitnych osobistości politycznych przeciwko i za wznowieniem stosunków z rządem rosyjskim. Między innymi autor artykułu zaznacza, że zwolennicy wznowienia stosunków z Rosją utrzymują, że tą drogą Francja uzyskałaby wpływy w Rosji, co wyszłoby na korzyść francuskich przemysłowców na wschodzie Europy. Przeciwnicy tej tezy odpowiadają, że pogłoski o zbliżeniu francusko-rosyjskiem wywołałyby zaniepokojenie w Polsce, co nawet znalazło swój wyraz w konkretnych krokach. Po szeregu tego rodzaju uwag „Matin” dodaje, że w chwili obecnej rząd francuski nie zamierza wziąć w swoje ręce inicjatywy w kierunku nawiązania stosunku ze sowietami i jedynie w dalszym ciągu popiera inicjatywę osób prywatnych. Ewentualne dalsze decyzje nie mogące w żadnym razie oznaczać uznania rządu sowietów, a raczej mogące tylko stanowić nowy materiał doświadczalny, będą zależały w pierwszym rzędzie od sposobu reagowania na to rządu sowietów, zwłaszcza od ewentualnych z jego strony wyjaśnień na temat stosunków z Rzeszą niemiecką, Litwą i Turcją.

STOSUNKI FRANCUSKO-WŁOSKIE

W paryskim min. spraw zagranicznych oświadczają, że nieprawdziwymi są pogłoski o zamierzonych rokowaniach francusko-włoskich, któreby miały na celu ściślejsze ukształtowanie stosunków między obu państwami. Koła francuskie zaznaczają, że stosunki między Francją a Włochami są doskonałe. Należy oczekiwać, że toczące się obecnie między obu państwami rokowania gospodarcze dadzą wynik zadowalający obie strony. Pogłoski o zamierzonych umowach politycznych między Francją a Włochami są pozbawione podstawy.

NASTĘPCA RASZINA

Czeskim ministrem finansów został zamianowany inżynier Bogdan Beczka.

EW A SÓPLICA

KISMET

Nowela.

—o—

Wobec stanu uczuć Brunona, słowa Żarki brzmiały niby świętokradztwo. Jak olśnienie stało w tym momencie wyobrażenie prawdziwego stanu rzeczy. „Ona” była w rękach tego człowieka! Była jego żoną, jego własnością, którą mógł się do woli cieszyć, podniecać, posładać!... Wyznanie, które uczynił przed chwilą, że jeszcze nigdy nie działała na niego tak podniecająco, była jak uderzenie batem. Ból duszy wzmożł się pod razem, stając się prawie fizycznie odczuwalnym. Wyobrażenia na moment wyroiła obraz tak straszny, że go natychmiast porzuciła, bojąc się obłędu...

A Żarko mówił dalej:

— Gdyby odemnie zależało nazwałbym ten kąt: Półwyspem miłości. Czyż nie piękna nazwa?

— Dlaczego półwysp — zapytał machinalnie Bruno byle coś powiedzieć. Zdziwił się sam usłyszawszy dźwięk swego głosu... Myśli jego były w obecnej chwili tak przejęte cierpieniem, że zapytanie jego wpływało nie z przyczyn myślowych, jeno raczej jako nawyknięcie manier towarzyskich, które już przeszły w automatyczny odruch pewnego ośrodka mózgowego działającego stale pod wpływem świadomości zewnętrz-

nych form savoir vivre'u.

— Tak, półwysp — ciągnął Żarko. Bo gdybym powiedział wyspa, należałoby sobie uzmysłowić punkt oderwany od ziemi, nie złączony z nią wcale, oblany zewsząd wodą... A tu przecież tak nie jest. Widzi pan, ta plaża wrzyna się w głąb morza i jest z trzech stron oblana wodą... Fale ją pieszczą, dotykają miłośnie, szemrzą wiekniącą pieśń o tajemnicy szczęścia. Ale plaża wyrasta z lądu, jest jego częścią stałą wysuniętą tylko naprzód. Jest w szczęśliwym położeniu, że dozwolone jej cieszyć się pieszczotą morza, nie tracąc przytem związku z matką ziemią... Wypsa miłości byłby to niejako stan oderwany, wyłączny, zanurzenie się w niebezpiecznym żywiole bezpowrotne, słowem stan nie złączony z życiem, uniemożliwiający powrót, który mógłby trwać krócej, lub dłużej, ale miałby tylko jedno wyjście: rzucenie się w otchłan morza — śmierć!...

Bruno drgnął... Albowiem, chociaż zapatrzone był w dół przed siebie, wyczuł obecność Marty. Weszła niespostrzeżenie i stanęła obok fotelu męża. Słyszała niewątpliwie ostatnie zdania jego tyrady. Bruno szukał oczyma jej oczu... Ale ona miała spuszczone powieki, a na ustach błakał się ów dziwny, jakby zapomniany uśmiech.

Żarko ujął jej rękę i trzymając, oparł na swym ramieniu, mówiąc dalej:

— A my nie mamy zamiaru rzucać się w otchłan śmierci — nieprawdaż droga?... Kochamy życie! Tkwiemy silnie w matce ziemi i jesteśmy z nią złączeni silnymi węzłami potrzeb nawyknię-

i celi rojących szczęśliwą przyszłość dla naszej małej izy! Półwysp miłości nam wystarczy! Nie możemy i nie chcemy oderwać się od wszystkiego, co jest i było dotychczas rdzeniem i podstawą życia. Tu pragniemy jedynie wytchnąć, cieszyć się słońcem, spędzić garść dni prawdziwie świeżych, poświęconych radości i użyciu... Państwo zapewne również — kończył, zwracając się do Berskiego.

— Tak, — mruknął Bruno wymijająco, — przyjechalibyśmy tu dla wypoczynku.

Rozmowa urwała się.

Na terasę weszło jeszcze kilka osób z jadalni i wszczął się gwar ogólny. Bruno spostrzegł, że palec Żarki błędą ukradkiem po białej skórze ręki Marty, posuwając się aż ku łokciowi. Przymknął oczy, aby tego nie widzieć. Bolesny skurcz chwycił go za gardło. W ustach czuł gorzkość i spiekotę. Zabrakło mu śliny dla zwilżenia zeschłych warg... Gdy wzniósł powieki, ujrzał, jak Żarko szeptał coś do ucha żonie, patrząc lubieżnie na jej białą kark, wychylający się kusząco z obramowania ciemnej sukni. Po chwili wstał i podając na pożegnanie dłoń Berskiemu, powiedział:

— Noc jest tak cudowna i upajająca, że szkoda ją tracić na towarzyskiej rozmowie. Jestem zbyt anoroso nastrojony!... Idziemy już z żoną do siebie na górę!... Radzę panu uczynić to samo!... Szkoda każdej minuty, której nie poświęca się tu miłości!...

(Ciąg dalszy nastąpi).

—o—

Pogrzeb bohaterów rokitniańskich w Krakowie

(k) Ubiegła niedziela była wielkim świętem polskim, gdyż w tym dniu Kraków i cała Polska złożyła hołd szcztatom rotm. Zbigniewa Wasowicza, por. J. Topór-Kisielnickiego, podpor. Romana Włodka i 12 ułanom, poległym w brawurowej szarży na pozycje moskiewskie pod Rokitną.

Dzień pogrzebu bohaterów rokitniańskich był pogodny. Miasto było udekorowane, a szczególnie ulice, które postępował żałobny pochód. Tłumy, nieprzebrane tłumy publiczności zaległy ulicę Długą, Sławkowską, stary rynek krakowski, Florjańską i Basztową, oraz dalsze ulice wiodące na cmentarz rakowicki. Przy szpitalu garnizonowym poczęły się ustawiać oddziały wojsk, cechy, stowarzyszenia.

PRZYJAZD MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO

Równocześnie na głównym dworcu zebrała się generalicja, wyżsi oficerowie, oraz przedstawiciele władz cywilnych: wojewoda dr Gałęcki z sekr. Stańkowskim, kurator Owiński z dr Pollakiem i wizytatorami Marcinkowskim, Rzepińskim i Śrieżkiem, prezes apelacji Wolter, wicepr. Wielgus, dyr. pol. Rękiewicz, delegacja krakowskiego „Strzelca” z Wł. Tetmajerem, delegacja b. legionistów z p. Walentą i in.

O godz. 10:30 przedpoł. wysiedli z salonki Marszałek Piłsudski i min. oświaty Mikułowski-Pomorski, oraz adjutant Prezydenta Rzeczypospolitej rotm. Pusłowski. Nadto przybyli z Marszałkiem Piłsudskim płk. armii rumuńskiej Ramteftrescu, oraz major armii francuskiej d'Herazat, dalej ppłk. Wieniawa-Długoszewski i adj. rotm. Sołtan. Prócz nich przybyli gen. dr Rogalski, gen. Krzemiński, gen. Zieliński, płk. dr Górecki, oraz insp. jazdy płk. Dreszer.

Po odebraniu raportu od komenderującego oficera Marszałek Piłsudski w towarzystwie gen. Szeptyckiego przeszedł przed frontem kompanii honorowej, a następnie po powitaniu się z reprezentantami władz, odjechał do gmachu województwa. W gmachu województwa, wojewoda dr Gałęcki podejmował śniadaniem Marszałka Piłsudskiego i reprezentantów rządu, na którym byli obecni: ks. biskup Sapieha, prezes Rady Narodowej w Czerniowcach Czerkawski, prez. kom. polskiego w Rumunii inż. Włoszkiewicz i in.

POTEŻNY A SMUTNY POCHÓD ŻAŁOBNY

Kaplica szpitala garnizonowego robi smutne i potężne wrażenie. Wśród wieńców i kwiecica, oraz jarzających się świec stoja proste, czarne żołnierskie trumny. Na środkowej trumnie leży olbrzymi wieniec uwity z liści laurowych z napisem: „Ostasii Diviziei 8-o Gawaraziw Eroj Poloni Admiratie”.

Przed godz. 12 w południe mjr. W. P. Orlecki i cywilni b. uczestnicy szarży wynieśli na barkach z kaplicy 15 trumien bohaterów rokitniańskich złożyli je na lawetach 15 armat zaprzężonych po 3 pary koni. Równocześnie wśród bicia dzwonów kościelnych i świstu syren fabrycznych, oraz lokomotyw kolejowych ruszył olbrzymi pochód. Nad trumnami ukazały się cztery samoloty, krążąc przez cały czas pogrzebu nad Krakowem. Pochód otwierał szwadron honorowy 2 p. szwadlerów rokitniańskich i szwadron 8 p. ułanów. Na czele pochodu jechał na wspaniałym rumaku insp. armii gen. Szeptycki, otoczony adjutantami. Za konnicą postępował batalion 20 pp. z orkiestrą, dalej oddziały „Strzelca”, skautów ze sztandarem, szeregi P. O. W., Związek Legionistów z Warszawy, Stow. Legionistów z Krakowa, reprezentacje Legionistów z Tarnowa, Bielska, Jaworzna i Oświęcimia, inwalidzi wojenni i starcy-żołnierze z 1863 ze sztandarem. Za nimi kroczyły szkoły średnie męskie i żeńskie ze sztandarami i orkiestrami, słuchacze Akademii górniczej, Uniw. Jagiellońskiego, Akademii handlowej. Grupa związków i stowarzyszeń otwierał związek młodzieży rękodzielniczej z orkiestrą, związek górali z Zakopanego z wieńcem związku kolejarzy, organizacje robotnicze, związek Filaretów, pracownicy pocztowi, związek urzędników państwowych, TSL, oraz szereg innych stowarzyszeń, instytucje finansowe, Izba inżynierska itd. Za stowarzyszeniami wśród wielkiego szpaleru sztandarów kroczyły tłumnie cechy krakowskie. Korowód trumien umieszczonych na lawetach armatnich i przyozdobionych bogato zielenią oraz wieńcam poprzedał bezpośrednio generał ks. dziekan Niezgoda w asystencji licznych duchowieństwa świeckiego i zakonnego, oraz pochód delegacji żołnierskich z wieńcami. Wśród niosących wieńce wybiła się na pierwszy plan delegacja włociscian z Krzesławic i Grębałowa z wieńcem z gałązek świerkowych i napisem: „Cześć Sokołom”.

Za pojedynczymi trumnami postępowały rodzi-

ny bohaterów przybrane w ciężką żałobę. Kondukt żałobny zamykała bateria konna.

DEKOROWANIE TRUMIEN KRZYŻEM „VIRTUTI MILITARI” NA RYNKU KRAKOWSKIM

Przy dźwiękach marszów żałobnych, wśród nieprzebranych tłumów publiczności, stojącej w skupieniu, z odkrytymi głowami, postępował powoli pochód żałobny, podążając na prastary rynek krakowski, gdzie około ustawionej trybuny zebrały się reprezentacje władz i urzędów. I tak generałowie Truszkowski, Stiller, Rogalski, Minkiewicz, Galica, Zieliński, prez. kolei państw. Prachtel, prezes Izby skarbowej Greger z wicepr. Gajewskim, rektor Uniw. Jagiell. Natanson z b. premierem prof. dr Nowakiem i b. min. oświaty Kumaniec-kim, prez. apelacji Wolter, wiceprezydenci Rolfe i Wielgus z gronem radców miejskich, Tow. kurkowe z marszałkami i królem kurkowym na czele, posłowie i senatorowie. Cały rynek zalany wielotysięcznymi tłumami. Schody i krużganek Muzeum Narodowego szczelnie wypełnione publicznością. Kordon przy trybunie utrzymują oddziały wojskowe, żandarmerja i policja.

O godz. 12:30 nadjeżdża z województwa Marszałek Piłsudski, minister Mikułowski-Pomorski, rotm. Pusłowski, wojewoda dr Gałęcki, gen. Czikel. W tej chwili wzduż linii A—B staje 15 armat z trumnami bohaterów rokitniańskich.

Równocześnie przy majestatycznym odgłosie dzwonów kościołów krakowskich i uroczystym hejnał z wieży Mariackiej wszedł na rynek w otoczeniu kapituły katedralnej, ubrany w pontyfikalne szaty ks. biskup Sapieha. Po odprawieniu modłów przy trumnie rotm. Wasowicza ks. biskup dokonał ceremonii pokropienia wszystkich trumien. Następnie wystąpił Marszałek Piłsudski i udekorował trumny krzyżem „Virtuti militari”.

Adjutant Prezydenta Rzeczypospolitej rotm. Pusłowski, oddając ukłon wojskowy złożył na trumnie Wasowicza wspaniały wieniec laurowy z biało-amarantowymi szarfami i napisem:

„ROKITNIE — PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ”

na ostatniej zaś trumnie ułana złożył wieniec imieniem rządu min. Mikułowski-Pomorski.

PRZEMÓWIENIA

Na trybunę wszedł Prezes Rady Narodowej polskiej w Czerniowcach p. Czerkawski, zaznaczając, że ze wzruszeniem i żalem oddają Polacy z Rumunii Macieży krakowskiej zwłoki ukochanych bohaterów. Mowca zakończył swe przemówienie uroczystym ślubowaniem na wierność Ojczyźnie.

Następnie zabrał głos adw. dr K. Ostrowski, sekr. kom. obyw. Silna, pełna pięknych momentów mowa zrobiła na tłumach wielkie wrażenie. Kończąc zaapelował mowca do prezydium miasta i Rady miejskiej, aby pamiętała o tej mogile, jak pamięta o mogile synów, z których są i mają prawo być dumni.

Imieniem miasta Krakowa przemówił wicepr. Wielgus, zaznaczając, że Kraków będzie po wieki opiekować się mogiłą bohaterów rokitniańskich.

Po odśpiewaniu hymnu „Gaude Mater Polonia” przez chór „Echa” kondukt ruszył ul. Florjańską ku cmentarzowi. Za ostatnią trumną, pochyłony postępuje, trzymając rękę na luźnej armatniej, marszałek Piłsudski, a za nim min. Mikułowski-Pomorski, rotm. Pusłowski, wojewoda dr Gałęcki, generalicja, reprezentanci Sejmu i Senatu, prezydium miasta, Uniwersyteci Jagielloński, Ak. Umiejętności, reprezentanci władz rządowych i wojskowych, korpus oficerski, wreszcie tłumy publiczności. Pochód przeszedł przez Barbakan. W ulicy Lubicz, gdy korowód przesuwał się obok „Strzelnicy”

ROZLEGŁY SIĘ HONOROWE SALWY KRÓLEWSKIE.

Oddano 50 strzałów. Tuż przed cmentarzem oddziały wojskowe ustawiały się frontem do pochodu i przed trumnami bohaterów prezentowały broń.

NAD OTWARTĄ MOGIŁĄ

Koło godz. 3 popoł. korowód pogrzebowy stanął nad otwartą mogiłą. Chór Akademicki zęgnął bohaterów pieśnią: „Beati Mortui”. Po modłach żałobnych przemówił wzruszająco b. kapelan Legionów ks. Antosz, a ostatnim mowcą był uczestnik szarży rokitniańskiej płk. Jarzyn Maleszewski. Mowę swoją zakończył słowami, że mogiła rokitniańska będzie symbolem mogiły nieznanego żołnierza, której Polska dotychczas nie posiada.

Po odśpiewaniu pieśni „Salve Regina” wśród szlochów zebranych tłumów złożono szcztatki ziemskie bohaterów rokitniańskich do wspólnego

grobowca. Pogrzeb zakończył się po godz. 4 po południu.

MARSZAŁEK PIŁSUDSKI U STRZELCÓW

Korzystając z pobytu Marszałka Piłsudskiego w Krakowie zaprosili go reprezentanci „Związku Strzeleckiego” do swojej siedziby. O godz. 6 wieczór przybył Marszałek Piłsudski w towarzystwie ppłk. Wieniawy Długoszewskiego do „Związku” powitany przez p. Wł. Tetmajera i prezesa dra Kunickiego. Marszałek bawił wśród Legionistów przeszło pół godziny i po zapisaniu swego nazwiska w księdkę pamiątkowej opuścił salę żegnany okrzykami i pieśnią strzelecką.

RAUT

W prezydium miasta odbył się wieczorem raut, wydany przez gminę na część marszałka Piłsudskiego, ministra Mikułowskiego-Pomorskiego i reszty gości przybyłych na pogrzeb. Na raut ten zaproszono szczupłe grono wybitniejszych osób. Przy herbacie toczyły się ożywione rozmowy. Przygrywała muzyka wojskowa.

Po godz. 10 wieczór odjechał marszałek Piłsudski do Lwowa, a p. min. Mikułowski-Pomorski do Warszawy.

TELEGRAMY Z WARSZAWY

Na ręce sekretarza komitetu obywatelskiego dr. Ostrowskiego nadszedł wczoraj od prezydenta ministrów gen. Sikorskiego telegram następującej treści:

„Wobec pogrzebu, którym Kraków czeł bohaterów Rokitny — łączę się z uczestnikami uroczystości w głębokim hołdzie dla tych wiernych żołnierzy, którzy padli na dalekich rubieżach, wierząc niezłomnie w rychłe Zmartwychwstanie Polski. Pamięć Rokitny jest i będzie po wieki dowodem męstwa polskiego — oby była również przykładem ofiarnego czynu w służbie Ojczyzny.”

Nadto nadeszły telegramy: od biskupa połowego ks. Galla, od biskupa Bandurskiego, warszawskiego ogniska związku podhalan i innych.

Z ruchu socjalistycznego

ZGROMADZENIE W DZIELNICY WESOŁA

W dniu 23 bm. odbyło się w Krakowie przy ul. Bosackiej dzielnicowe zebranie partyjne, na którym referował r. m. tow. Packan. Na pomienionem zebraniu wybrano dzielnicowy komitet PPS, w składzie następującym: tow. Bator Rudolfi przewodniczący, Sikora Leopold skarbnik, Niemczyk Antoni sekretarz, Markowski Jakób członek, Dąbrowski Franciszek członek. Nowowybrany komitet zwraca się do tow. zamieszkałych w dzielnicy Wesoła, aby się zarejestrowali w komitecie przy ul. Bosackiej 1. 11 II. lokal ZOZZK w godzinach między 17—18.

ZGROMADZENIE DZIELNICY GRZEGÓRZEK

W dzielnicy Grzegórzki w Krakowie odbyło się zgromadzenie partyjne dnia 23 bm. Przewodniczył tow. Trzewiczek, o sytuacji politycznej i drożynie referował tow. Malisz, który wezwał do wstąpienia do kooperatywy i utworzenia czytelnicy w Grzegórkach. W dyskusji zabierali głos tow. Kolasiewicz i Grochal, którzy podnosili trudność otrzymania lokalu na czytelnicy i sklep kooperatywy, poczem nastąpił wybór komitetu dzielnicowego. Wkońcu przewodniczący okrzykiem na cześć PPS zakończył zgromadzenie.

PRZEGLĄD LITERACKI

CZASOPISMO PRAWNICZE I EKONOMICZNE Nr. 7—12 rocznika XX, który ukazał się świeżo, poświęcony jest w całości projektowi Polskiej Procedury Cywilnej, opracowanemu przez członków Komisji Kodyfikacyjnej. Słowo wstępne napisał prof. Ksawery Fierich. — Dział o środkach prawnych opracowali prof. Dziurzyński (Apelacja), prof. Fierich (Postępowanie przed sądem najwyższym, dr Skąpski (Skarga w przedmiocie kasacji), J. Litauer (Trzecia instancja), dr Trammer (Rekurs), prof. Gołąb (Wznowienie postępowania). — Dział o procesach nadzwyczajnych dr Allerhand i dr Skąpski. — Nadto w numerze umieszczono: Protokoły z posiedzeń Sekcji prawa cywilnego formalnego, oraz Jurysdykcję krajową przez dra Allerhanda. Do nabycia w księgarniach lub wprost w Krakowskiej Spółce Wydawniczej, ul. św. Filipa 25.

KRONIKA

—0—

Kraków, 27 lutego.

Jak się miała sprawa z „ofiara” p. Fabijańskiego dla weteranów z 1863 r.

Wobec fałszywego przedstawienia sprawy przez p. Fabijańskiego w „Nowej Reformie” umieszczamy własnoręczne pismo p. Stanisława Krzyżanowskiego, przewodniczącego Przytuliska weteranów, które wyjaśnia intencje — przez weteranów nieuznane — p. Fabijańskiego. Pismo brzmi: L. 1688.

Kraków, 22 lutego 1923.

Stwierdzam, że kartką pisaną na bilecie wizytowym przez Pana Stanisława Fabijańskiego pisaną do mnie jako do prezesa Stowarzyszenia „Przytulisko weteranów powstania z r. 1863/4 w Krakowie”, tenże Pan Fabijański żądał aby weterani z Przytuliska byli obecni na nabożeństwie za duszę śp. Niewiadomskiego w kościele OO. Kapucynów, a w przeddzień tegoż nabożeństwa osobiście dowiadywał się u mnie czy będą. Oświadczyłem wtenczas, że weterani nie chcą iść, a ja ich zmusić nie mogę, co było powodem pismennego żądania zwrotu złożonych 50.000 marek.

Stanisław Krzyżanowski
Przewodnicz. Przytuliska
(Pieczęć).

—000—

Setna rocznica urodzin Pasteura

Uroczysty obchód setnej rocznicy urodzin Pasteura odbędzie się staraniem uniwersytetu Jagiellońskiego w sobotę 3 marca o godzinie 6 wieczorem w auli uniwersytetu. Obchód ten będzie nie tylko wyrazem hołdu dla wielkiego człowieka i uczonego syna zaprzyjaźnionego z nami narodu francuskiego ale także da możliwość szerszej publiczności zapoznania się z odkryciami naukowymi, dokonanymi przez Pasteura w różnych dziedzinach nauk biologicznych i lekarskich. Odkryć tych, zwłaszcza w zakresie chemii i bakteriologii jest bardzo wiele, a znaczenie ich nie tylko dla nauki ale i dla przemysłu pierwszorzędne. Badania Pasteura nad bakteriami chorobotwórczymi i nad sposobami leczenia wywołanych przez nie chorób wskazywały medycynie nowe kierunki i dały jej w ręce skuteczną broń w walce o życie człowieka. Wiele dzisiejszych metod leczenia to owoce prac Pasteura i jego uczniów, którzy rozwijali dalej jego genialne myśli.

—000—

Pomoc państwowa dla młodzieży

Ministerstwo oświaty na rok bieżący w budżecie państwa umieściło na pomoc młodzieży 200 milionów marek, a mianowicie: a) na restaurację omów akademickich 20 milionów mk., b) na pomoc naukowe 30 milionów mk., c) na pomoc doradczą: domy, kuchnie, spółdzielnie etc. 150 milionów marek.

Preliminarz powyższy ulegnie obecnie wyższe procentowej, stosowanej ogólnie przez min. skarbu. Na kwartał pierwszy projektowana jest wypłata 1/4 sum preliniowanych wraz z procentem oddatkowym.

—000—

Gdańsk wyrzuca Polaków

„Dziennik Gdański” donosi: Pomimo szeregu układow i rozstrzygnięć wysokiego komisarza wydział senatu t. zw. demobilizacyjny wydał nadal obywateli polskich z Gdańska, przyczem powołując się na swoje rozporządzenia wydział ten unieważnia również kontrakty zawierane między pracodawcami i pracownikami. Równocześnie wydział ten zwrócił się do prezydium policji z żądaniem wydalenia każdego obywatela po upływie pewnego czasu od chwili wypowiedzenia mu pracy.

—000—

NAUKA WE WSZYSTKICH SZKOŁACH KRAKOWSKICH DOKSZTAŁCAJĄCYCH, przemysłowych i handlowych, rozpoczyna się dziś, we wtorek 27 b. m.

WYDALENIE UCZNIÓW. Kuratorium okręgu szkolnego krakowskiego wykluczyło dwóch uczniów klasy 5-tej gimnazjum VI-go w Krakowie, t. j. Edmunda Goldsteina i Henryka Neigera ze wszystkich gimnazjów tak państwowych jak i prywatnych w Krakowie za pobyt w kinoteatrze na niedozwolonym przedstawieniu.

ZNOWU KONFISKATA TŁUSZCZU. Na dworcu kolejowym w Krakowie odebrano Matyldzie Moszczyńskiej z Pogoni, pow. Będzin, 12 kg. tłuszczu, który usiłowała wywieźć z Krakowa. — Tłuszcz oddano do magistratu.

Bezczelne żądania rzeźników krakowskich

(k) Wczoraj w prezydium miasta jawiła się delegacja cechu rzeźników z prośbą, by prezydium w ustanawianiu cen na mięso, pozostawiało rzeźnikom wolną rękę. Wicepr. Bobrowski oświadczył

delegatom, że prośbę ich przedstawi w najbliższych dniach na konferencji prezydjalnej, jednak uważa żądania rzeźników w obecnych czasach stanowczo do nie przyjęcia.

O skonfiskowany cukier

(k) Śledztwo w sprawie skonfiskowanych zapasów cukru w magazynach Małopolskiego Związku cukrowni w Krakowie, dobiega końca. Sędzia sądu okręgowego Warchałowski przesłuchuje resz-

tę świadków, tak, że należy oczekiwać definitywnego rozstrzygnięcia sprawy w najbliższych dniach.

Sprawa dyrektora banku Wandzla

(k) Śledztwo w sprawie dyrektora banku Wandzla, który oskarżony jest o oszustwa popełnione na szkodę akcjonariuszy Polskiego Banku Handlowo-przemysłowego przy ul. Wiśnej, zostało już ukończone. obrońca dyr. Wandzla adw. dr Szalay wniosł imieniem swojego klienta prośbę o wypuszczenie go na wolną stopę. Izba radna sądu okręgowego karnego w Krakowie odpowiedziała

wczoraj, że wypuszczenie Wandzla na wolność może nastąpić po złożeniu przez niego kaucji w kwocie miliona mp., tj. hipotekowanie 500 milionów mp. na Zakliczyniu, dobrach oskarżonego i 500 milionów w gotówce. Ponieważ kaucji takiej oskarżony nie może złożyć, pozostanie więc w dalszym ciągu w areszcie śledczym.

Sprawa „Artamosa”

(k) Sensacyjna sprawa jeszcze z roku 1919 spółki masarskiej „Artamos” będzie rozpatrywana w najbliższych dniach przez sąd okręgowy karny w Krakowie. Jako oskarżeni stana Andrzej Różycki,

Stefan Siczkowski i Jan Kurkiewicz. Oskarżeni oni są o nadużycie podczas dostaw wyrobów masarskich dla intendatury wojskowej w Krakowie.

Zbiegły z więzienia w Krakowie bandyta Horwat przytrzymany na granicy niemieckiej

(k) Przed kilku dniami donosiliśmy o ucieczce z więzienia sądu okręgowego karnego w Krakowie Pawła Horwata, który miał być wydany władzom czeskim za liczne napady rabunkowe dokonane na Morawach. W ubiegłą sobotę ujęto Hor-

wata na Śląsku w chwili, gdy usiłował przekroczyć się przez granicę do Niemiec. Horwata przywieziono pod silną eskortą wczoraj rano do więzienia sądu okręgowego karnego w Krakowie.

Fabrykacja dolarów w małej wiosce

Ponieważ fałszowanie banknotów polskich stało się interesem zupełnie niekorzystnym, tedy „krajowi przemysłowcy” postanowili poprobować szczęścia z fałszowaniem obcej waluty. Po niedanych próbach fałszowania angielskich funtów, które okazały się ze względu na doskonałość papieru angielskiego, niezwykle trudnymi do podrobienia, fałszerze przystąpili do fałszowania dolarów amerykańskich. Ostatnimi czasy pojawiły się w znacznej ilości fałszywe banknoty 20-dolarowe, które aczkolwiek dla wprawnych finansistów na pierwszy rzut oka budziły bardzo wiele wątpliwości, to jednak wśród ludności wiejskiej i małomiejszczkowej znajdowały licznych nabywców. Policja warszawska w ostatnich też miesiącach wręcz zasypywana była sprawami, wynikłymi na tle przekładania w bankach przez przybyszów z poza Warszawy banknotów 20-dolarowych, oczywiście fałszywych. Dociekano źródła skąd płyną „dolar” lecz stale dochodzono do wniosku, że fabrykacja wobec zbyt czujnego oka policji stołecznej ukryła się gdzieś na prowincji. Rzeczywiście fa-

brykę fałszywych 20-dolarówek wykryto po za Warszawą a mianowicie we wiosce Kołbieli nieopodal Mińska Mazowieckiego. Dziwny zaiste przypadek sprawił, że wogóle „fabrykę” tę wykryto.

Przed kilku dniami przybyły do wioski urzędnik akcyzy, obchodząc niektóre domki w poszukiwaniu nieopatrzonych banderolą skarbową wyrobów wódczanych, zaszedł między innymi do mieszkania niejakiego Abrama Iglickiego, u którego rzekomo, jak doniesiono twardzielowi, pedzona jest po tajemna gorzelnia. Urzędnik ten przystąpił do rewizji i ku zdumieniu swemu miał gorzelni odkrył fabrykę 20-dolarówek. Fabrykacja odbywała się na małej prasie drukarskiej przy pomocy klisz cynkograficznych. Znalezione tam około 6 tysięcy gotowych już dolarów. Jak się okazało „przemysłowiec dolarowy” przed przybyciem policji zdołał zbiec wraz z rodziną.

Ile fałszywych dolarów spoczywa dziś w skrytkach „kolekcjonistów” obcej waluty, domyśleć się nie trudno, wnosząc choćby z zasobności rodziny Iglickich.

—000—

ZAKŁAD DLA BIEDNYCH CHORYCH DZIECI.

Rada wyznaniowa krakowskiej gminy izraelickiej zezwoliła na ostatnim posiedzeniu pod przewodnictwem prezydenta gminy, Dra Rafała Landaua, na urządzenie w szpitalu gminy izraelickiej przy już funkcjonującym zakładzie Roentgena, internatu dla 12-ga dzieci chorych na strupień. Do zakładu będą przyjmowane jedynie dzieci biedne, tam utrzymywane i bezpłatnie leczone Roentgenem. Adaptacja zakładu będzie w najbliższych dniach ukończona, poczem nastąpi otwarcie zakładu.

KONKURS CERAMICZNY ogłoszony przez Muzeum przemysłowe i Tow. „Polski przemysł artystyczny” zgromadził 45 prac. 1) nagrodę otrzymał Władysław Adamiak; 2) Karol Zabłocki; 3) Janina Gaikówna, wszyscy uczniowie kursu ceramicznego państwowej szkoły przemysłu artystycznego w Krakowie; równocześnie trzecią nagrodę otrzymała Dola Karpuszkowa ze Lwowa. Wzmianki pochwalne przyznano pracy pod godłem „Kupała” i „Swentwist”. Dwie nagrodzone prace zostały zakupione przez zakłady ceramiczne w Szówsku księcia Czartoryskiego, który w znacznej mierze przyczynił się funduszami do ogłoszenia konkursu. Z prac nadesłanych na konkurs urządza Muzeum przemysłowe wystawę, której otwarcie nastąpiło w niedzielę.

ODCZYT O CHOPINIE. Dziś we wtorek wygłosił w Instytucie muzycznym Dr. Melanija Grafczyńska ostatni odczyt z cyklu o Chopinie. Ilustrację muzyczną objął znakomity, a bardzo rzadko publicznie występujący pianista Zygmunt Przecorski i wykonał Fantazję i moll, Balladę i moll, Scherza h i b moll, Berceuse i Sonate h moll. — Począ-

tek o godz. 6:30. Następny cykl: Schubert-Mendelsohn z bogatą ilustracją muzyczną pierwszorzędnych sił artystycznych rozpocznie się w piątek 2 marca.

ZMIANY W SĄDZIE WOJSKOWYM. W krakowskim sądzie wojskowym zostali zamianowani sędziami przy wojskowym sądzie okręgowym: podpułkownicy dr. J. Kappel i dr. Feliks Szafranski, zaś pełniącymi obowiązki sędziów przy tymże sądzie podpułk. dr. J. Jakubowski i major Wł. Florek.

NIEUCZCIWA SŁUŻĄCA. Onegdaj skradziono z mieszkania p. H. Brodzińskiej na Woli Justowskiej bieliznę i biżuterję wartości 20 milionów marek. Równocześnie zbiegła ze służby u p. Brodzińskiej jej służąca, zabierając swoją książeczkę służbową, opiewającą na nazwisko Anny Marzec, lat 26, z Zabierzowa koło Niepołomic. Za zbiegłą zarządono pościg.

KIESZONKOWIEC. Wczoraj w rynku głównym aresztowano 29-letniego Władysława Lechuna, w chwili, gdy p. dr. T. Korbeskiemu usiłował wyjąć z kieszeni kamizelki złoty zegarek ze złotym łańcuszkiem. Kieszonkowca odstawiono „pod Telegraf”.

ZAWODY W PIŁKĘ NOŻNĄ. Wisła—Pogoń (Katowice) 7:1 (2:1). W dniu 25 bm. rozegrała krakowska Wisła zawody w piłkę nożną w Katowicach, pokonując łatwo tamtejszą Pogoń w stosunku 7:1. Makkabi—Sparta 7:2 (2:1). Zawody toczyły się pod znakiem przewagi Makkabi, która szczególnie w drugiej połowie górowała znacznie nad przeciwnikiem.

—000—

TEATRY I KONCERTY

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj poraz 8-my „Janosik” A. Galicy, cieszący się trwałym powodzeniem. „Janosik” powtórzony będzie w piątek dla młodzieży szkolnej, a rozpocznie się wyjątkowo o godz. 6 wieczór. Jutro sztuka Lewcinowa „To, co najważniejsze”, daleka od wyczerpania swego niezwyklego powodzenia. We czwartek 1 marca „Sławna artystka” z p. Fednarzewską w roli tytułowej. Przygotowywane pod kierunkiem reż. Sosnowskiego „Wesele” wchodzi na afisz w sobotę 3 marca. Wznowienie to ze względu na liczne zmiany w obsadzie przez nowych artystów, obudziło w kółach artystycznych znaczne zainteresowanie, a nadto tutejsze kuratorium szkolne zamówiło już kilka powtórzeń dla pokazania młodzieży szkolnej „Wesela” w nieskazzonej inscenizacji krakowskiej, zachowującej z piętyzmem wskazówki autora.

OPERA I OPERETKA. Dziś we wtorek „Bajadera” z p. Elną Gistedt w roli tytułowej. Występ ten będzie równocześnie pożegnalnym, ponieważ artystka na czas dłuższy opuszcza Kraków, udając się zagranicę na szereg gościnnych występów. Zapowiedź premjery opery R. Wagnera „Lohengrin” na dzień jutrzejszy powitana została bardzo przychylnie w muzykalnych kółach Krakowa. Na naszej scenie opera ta dozna szczególnej troskliwości w doborze solistów, z gościnnym występem p. J. Zacharskiej, primadonny opery lwowskiej i p. St. Gruszczyńskiego, znakomitego tenora opery warszawskiej, a bardzo trudne ujęty chóryw znajdy wyjątkowo piękne wykonanie w doskonałym krakowskim zespole. Nadto zwiększona orkiestra pod batutą dyr. Walewskiego, reżyseria p. Stępniewskiego, oraz nowa wystawa przyczyni się do osiągnięcia zupełnego sukcesu.

Z TEATRU BAGATELA. „Wiera Mircewa”, ciesząc się niebywałym powodzeniem, grana będzie jeszcze 3 razy: we wtorek, środę i czwartek, po czym ustąpi miejsca nowej premjerze. Najnowszą premjerą w Bagateli będzie w piątek 2 marca przewesoła komedia Sachy Guitre’go p. t. „Zdobycie Berg ob Zoomu”. Reżyser p. Aleksander Wegierko.

PRZEDSTAWIENIA DLA MŁODZIEŻY SZKOLNEJ. Staraniem komitetu szkolnego dla przedstawień teatralnych przy kuratorjum okręgu szkolnego krakowskiego odbędą się następujące przedstawienia dla młodzieży szkolnej: 28 bm. o godz. 5⁴⁵ po południu w teatrze opera i operetka po raz drugi „Halka”, opera St. Moniuszki, 2 marca o godz. 6 wieczór w teatrze im. J. Słowackiego „Janosik” A. Galicy.

WACŁAW KALICIŃSKI, znany w Krakowie artysta dramatyczny i kabaretowy, w zeszłym roku występujący w Bagateli, zmarł nagle w Warszawie na udar serca.

— 000 —

Z Polski

STEFAN MORAWIECKI, profesor gimnazjum w Myślenicach, zmarł nagle 22 bm., przeżywszy lat 48. Był to człowiek bardzo zdolny, utalentowany poeta, ale zbyt wrażliwy i mało odporny na trudy i nędzę życia, które go zmarnowały. Położył on zasługi na polu literackim. W młodych latach porządkował on bibliotekę po Aleksandrze Fredrze w Bieńkowej Wiszni, oraz spuściznę rekopisemną wielkiego komedjopisarza. Napisał też rozprawę o Stefanie Goszczyńskim, który należał do najbardziej przezeń ulubionych poetów; zachodziło pewne pokrewieństwo duchowe pomiędzy obydwoma, obaj mieli serca pęknięte i zbolące pesymizmem. Zbliżony przekonaniom do partii socjalistycznej jeszcze od szkolnej ławy w gimnazjum tarnowskim, Morawiecki niejednokrotnie drukował piękne wiersze w „Naprzodzie” i w „Kalendarzu Robotniczym”. Między innymi ogłosił on przed laty w „Naprzodzie” dłuższy poemat ideowy, osnuty na tle historycznym, mianowicie poemat o spalonym na stosie w XVII wieku arjaninie polskim Łyszczyńskim. W czasie wojny światowej wydał on nakładem NKN poemat dramatyczny o Piłsudskim i idei legionowej. Sterany przez życie, zmarł przedwcześnie. Zgon jego wywołał serdeczny żal wśród jego kolegów i znajomych, którzy wysoko cenili jego talent i charakter i współczuli z jego niedolą.

PODSEKRETARZ STANU P. STRASBURGER objął stanowisko wiceministra spraw zagranicznych i rozpoczął urzędowanie w pałacu Brühlowskim. Wiceminister przyjmuje interesentów po uprzednim zawiadomieniu sekretarza telefonem Nr. 41304.

TEATR IM. SŁOWACKIEGO W BIELSKU. We czwartek 1 marca wyjeżdża teatr im. Słowackiego do Bielska z „Popasem Króla Jegomości”, tak znakomicie zinscenizowanym przez dyr. Trzcickiego, a świetnie granym przez artystów krakowskich. W Bielsku ukaże się „Popas” w obsadzie premierowej.

RAUT W PREZYDJUM RADY MINISTRÓW odbędzie się 10 marca dla dyplomatów, świata politycznego i naukowego i t. d.

POLICJA LWOWSKA ZABRONIŁA ODBYCIA WIECU DEMOKRATYCZNEJ MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ. Tow. akad. Zjednoczenie zwołało na piątek zgromadzenie akademickiej postępowej młodzieży polskiej i żydowskiej, celem zajęcia stanowiska wobec projektów endeckich wprowadzenia na wyższych uczelniach w Polsce ograniczeń procentowych dla mniejszości narodowych. Wiec, zwołany afiszami, rozlepionymi po całym mieście, wzbudził olbrzymie zainteresowanie wśród młodzieży akademickiej, która tłumnie wybierała się na zgromadzenie, aby zaprotestować przeciwko hamiebnym „normom procentowej”. Jednakowoż po południu dyrekcja policji zawiadzała przywódców „Zjednoczenia” i oświadczyła im, że wiec nie może się odbyć. Decyzja ta wywołała wśród postępowej młodzieży akad. olbrzymie rozgoryczenie. Mimo zakazu tłumy akademików zaległy o godzinie 7 ul. Królewską, gdzie odbyć się miało zgromadzenie. Nad bramą Domu akademickiego fundacji Hermanów umieściło „Zjednoczenie” transparent świetlny następującej treści: „Wobec zakazu dyrekcji policji, wydane go w ostatniej chwili, zgromadzenie nie odbędzie się. Szczegóły w dziennikach. Wnieśli się interpelację w Sejmie”. Pod Dom akad. przy ul. Królewskiej przybyła również bojówka endecka, pod wodzą osławionego Hermana Scheuringa i preza młodzieży wszechpolskiej Tyszkowskiego w sile 40 ludzi. Równocześnie zjawili się pluton policji, wobec czego zgromadzenie rozeszli się.

POCZTA W MIECHOWIE. Z dniem 5 marca uruchomia się urząd pocztowo-telegraficzny Miechów—Charnica na stacji kolejowej tej samej nazwy, utrzymujący połączenie pocztowe z ambulansami pocztowymi Warszawa—Kraków i Kraków—Warszawa Nr. 114 Lublin—Katowice i Katowice—Lublin Nr. 251 z urzędami pocztowymi Miechów—miasto i Działoszyce za pośrednictwem konwoju pocztowego Miechów—Działoszyce i z urzędem pocztowym Warszawa 2 za pośrednictwem pociągu pospiesznego Nr. 905.

— 000 —

Z zagranicą

MIEDZYNARODOWE ZAWODY NARCIARSKIE. W niedzielę odbyły się na Semeringu międzynarodowe zawody narciarskie w skokach, w których wzięło udział ogółem 29 współzawodników z Niemiec, Polski, Austrii i Szwajcarii. Zawody dały wyniki następujące: 1) niemiecki rotmistrz Planitz, 2) dr Baader, Niemiec, 3) Meyringer, Austriak, 4) Neuner, Niemiec, 5) inż. Bildstein, Austriak, 6) Koch, Szwajcar. Specjalną nagrodę za najdalszy skok otrzymał dr Baader.

WŁOSKIE ŚWIĘTO NARODOWE. Z Rzymu donoszą: Został ogłoszony dekret, w myśl którego dzień 24 maja, jako rocznica przystąpienia Włoch do wojny po stronie sprzymierzeńców, ma być uważany za święto narodowe. Odpowiednia uroczystość odbędzie się po południu, aby nie przeszkadzać zwykłej pracy.

„KSIAŻE” SAPIEHA. Na bruku berlińskim pojawił się ostatnio sprytny oszust, który podawał się za „księcia Leona Stanisława Sapiechę, wojewodę niemiecko-białoruskiego”. Rzekomy ks. Sapieha zdołał sprzedać jeden dom w Berlinie trzykrotnie, pobierając od każdego z nabywców czeki na milionowe sumy. Oszustwo wykryło się dopiero, kiedy trzech nabywców zgłosiło się do urzędu hipotecznego, celem przepisania własności na swe imię. W dodatku dom sprzedany nie należał do oszusta. Ze szczegółów zebranych dotąd okazuje się, że oszust żył na szeroka stopę i znany był w miejscowościach kąpielowych europejskich. W jednym z pensjonatów berlińskich uwiódł 18-letnią córkę właściciela, podając się za właściciela ziemskiego z okolic Kłajpedy. Istnieje dane, że rzekomy ks. Sapieha wraz z uwiedzioną dziewczyną wyjechał w kierunku Warszawy.

OLBRZYMA KRADZIEŻ PLATINY. W Hamburgu wczoraj popołudniu skradziono w laboratorium fabryki Thyssena wielką ilość platyny. Wartość skradzionej platyny oceniają na 180 milionów marek. Za sprawcę kradzieży uważają pewnego 25-letniego mężczyznę, który był obeznany z miejscowymi stosunkami. Za wykrycie sprawy wyznaczono 8 milionów nagrody.

— 000 —

Repertuar

— 0 —

Teatr im. Jul. Słowackiego

Wtorek: „Janosik”.
Środa: „To, co najważniejsze”.
Czwartek: „Sławna artystka”.
Piątek: „Janosik”.
Sobota: „Wesele”.

Teatr Bagatela

Wtorek: „Wiera Mircewa”.
Środa: „Wiera Mircewa”.
Czwartek: „Wiera Mircewa”.
Piątek: „Zdobycie Berg ob Zoomu” (Premjera).
Sobota popoł.: „Żongler”.
Wieczór: „Zdobycie Berg ob Zoomu”.
Niedziela popoł.: „Szyldkretowy grzebień”.
Wieczór: „Zdobycie Brg ob Zoomu”.
Poniedziałek: „Zdobycie Berg ob Zoomu”.
Wtorek: „Zdobycie Berg ob Zoomu”.

Teatr miejski Opera i Operetka

Wtorek: „Bajadera” (pożegnalny występ Elny Gistedt).
Środa: „Lohengrin” (występ J. Zacharskiej i St. Gruszczyńskiego).
Czwartek: „Lohengrin” (występ J. Zacharskiej i St. Gruszczyńskiego).

Uniwersytet Ludowy im. A. Mickiewicza
Sala Domu Robotniczego. ul. Dunajewskiego 5.
Początek punktualnie o godz. 6³⁰ wieczór.

Piątek, 2 marca: p. M. Bogdanikówna: Opieka nad niemowlęciem.

Kollegium wykładów naukowych (Rynek A—B 39).

Wtorek o godz. 6 wieczór, Jaques Borla: „La fontaine”.
Środa, Karol Hubert Rostworowski: „Bóg w arendzie”.
Czwartek, prof. Uniw. dr Marjan Szykowski: „Leopold Staff” (z recytacją Laury Konopnickiej-Pytlńskiej).

— 000 —

FENOMENALNA NOWOŚĆ! Lya Mara, słynna tancerka i artystka polska w komedji p. t. Panie, Panowie, Panienki, tryskająca szczerym humorem farsa, w Kinoteatrze Sztuka, Jana 6.

Z sali koncertowej

— 0 —

Karnawał minął, sezon koncertowy ożywił się, lecz właściwy ruch muzyczny nie istnieje. Ruchem muzycznym nie można nazywać zwykłych, normalnych koncertów, w których biorą udział więcej lub mniej wybitni artyści. Ruch muzyczny dla Krakowa jest ciekawym, o ile daje obraz tych wysiłków, które miejscowemu środkami osiągamy. A więc w pierwszym rzędzie ruch ten zaznaczały koncerty symfoniczne „Związku muzyków”. Co się stało z zasłużoną instytucją? Istnieje, czy przestała istnieć?

Co się dzieje z krakowskim Tow. muzycznym? Wiemy tylko z ogłoszeń, że wynajmuje fortepian koncertowy Bösendorfera, „własność Tow. muzycznego”, oto cała działalność Towarzystwa.

Konserwatorium i Instytut ledwie węgietują. Komu dzisiaj potrzebna muzyka? Obrazek na ścianie, zwłaszcza z autentycznym (lub nie) podpisem „naszego znanego”, po kursie giełdy malarskiej wyobrażający, tyle i tyle milionów, coś znaczy. Ale muzyka? „Szima” czy „ciustep” zawsze będzie ładnie „oddany” przez córeczkę właściciela dolarów czy funtów. POCO w tych sferach Beethoven czy Chopin? Przecież Beethoven znał się tylko na markach niemieckich, a Shimi i Two-step, pochodzi z kraju dolarów i funtów. Słowem tak zwany „ruch muzyczny” w Krakowie przestał się ruszać.

Przez estradę koncertową w Starym Teatrze przewinęło się w ostatnim tygodniu więcej wykonawców, jak słuchaczów na sali. Koncerty bowiem świecą pustkami. Zjawia się n. p. na estradzie p. Gille, bardzo mierny pianista, ale kochający Polskę i Chopina, ofiarujący czysty dochód z koncertu na Wawel (watpie czy był jaki) i nie-szczęśliwy Polaku masz obowiązek z uprzejmą miną słuchać kiepsko granego Chopina, bo raczył ukochać jego muzykę, Polskę, Wawel, Baranowice, Koźienice, a bo ja wiem już co p. Gille. I niewiadomo co pisać! Pisać prawdę, czy nie? Może marka polska spadnie przez to w Zurychu? Oprócz p. Gille grał dobry skrzypek p. Jahnke, oraz „Kwartet polski” z Poznania (szerzej napiszę po drugim koncercie, który ma się odbyć 1 marca) i p. Antoni Kohman, śpiewak, Krakowianin, który pierwsze kroki, jako uczeń prof. Marso stawiał na estradach krakowskich. Oczywiście p. Kohman jest dzisiaj u szczytu swej kariery, znany w Niemczech jako śpiewak oratoryjny. Oczywiście, nasz „ruch muzyczny” jest tak ożywiony, że o realizacji Oratorium z solistą p. Kohmanem, niema mowy. Słuchałszy zatem n. Kohmana jako pieśniarza. Do „ruchu” w muzyce krakowskiej powołana jest opera. Niestety padła i na tę instytucję senność. Zapowiedziana premjera „Lohengrina” nie odbyła się i... minął okres czasu poważny (w teatrze czas liczy się inaczej)... cisza. Tak wygląda „ruch muzyczny” w Krakowie.

B. Raczynski

Czas odnowić przedpłatę na marzec

Przegląd gospodarczy

—0—

Giełda krakowska z 26 lutego

Waluty i dewizy	Waluta niemiecka		Waluta polska		Transakcje
	1921	1922	1921	1922	
Dolary St. Zjed.	48500	51500	48500	51500	
kanad.					
Franki franc.	29 0	3100	2900	3100	30*0
belgijs	2550	2650	2600	2700	2650
szwajc	9300	9600	9400	9700	9575
Funt sterling	23000	24000	23000	24000	23000
Marki niemiec	190	230	190	230	217½
Korony austr.	0'62	0'72	0'66	0'72	0'71
czesko-sł	1425	1525	1450	1550	1480
węgiers	17	18	17	18	17'70
dunskie					
Lei rumuńskie					
Liry włoskie	2350	2550	2400	2550	2450
Florenty holend.	19300	20300	19600	20600	20600

Akcje bankowe

Akcje bankowe	1921	1922	Transakcje
Bank Przemysłowy I—VIII	4500	5000	
Bank Hipoteczny	1500	2000	
Bank Małopolski	2000	3000	2550
Ziemski Bank Kredyt	2300	2800	
Powszechny Bank Kredyt	700	800	
Akc. Bank Związk. I—VII	1800	1400	
Bank Komercyjny I—IV	1100	1300	
Bank Handl. w Warszawie			
Bank Związ. Spółek Zarob.	19000	21000	20000
Bank Ziemski, Łańcut	500	600	
Miljonówka			

Akcje tow. handl. i przem.

Akcje tow. handl. i przem.	1921	1922	Transakcje
P. T. H. I—IV em.	3800	4200	4000—3900
„Imper”			
„Pharma” (B. Jaworski)	17200	18200	18000—17400
„Folski Glob”	900	1000	900—850
C. Hartwig, Poznań			
Zeginka Polska	1150	1850	1300—1200
Zieloniewski—III em., „ex”	7300	8000	7700—7550
Warsz. Parowozy I—II em.	10000	12000	11000
H. Cegielski, Poznań I—VIII	110000	120000	114500
„Potega” Tow. nuty zel.			
„Banasz”			
„Trzebinia” I—V „ex”	22000	26000	25000—23000
„Pocisk”	6000	7000	
Automotor	3500	5500	5200—4900
Portland-Cem. Szczakowa			
Górka	55000	65000	61000
Sieraza	65000	70000	68000—69500
Repege I—IV	36000	40000	37000—37500
Polska Nafta	7300	8300	7750—8000
Olkos	80000	85000	
„Lezer”	9000	10000	
Strug	6500	7500	
Syndykat Koszyk., Kraków	2000	3000	
Tuszcze Trzebinia	30000	34000	
„Krakus” I—VI em.	13000	14000	14000—13500
Porcelana Cmielów	28000	32000	30000
Fabr. cukru w Chodorowie	50000	58000	57500—54000
Flekt. Sieraza I—IV em.	4500	5500	5100
Zakłady przem. „Ryngraf”			
S. W. Niemcewowski	18000	23000	
Fabr. kapel. w Myślenicach	5000	6000	

TELEGRAMY GIEŁDOWE

Warszawa 26 bm. (PAT) Giełda warszawska. Waluty: Dolary Stanów Zjednoczonych trans. 30500 48500 sprzedaż 48750 kupno 48250. Franki francuskie trans. 2930 2920. Marki niemieckie 2'10, 2'00. Czeki: Belgia 2640 2565 sprzedaż 2578 kupno 2552. Berlin trans. 2'10 2'00 sprzedaż 2'02 kupno 1'98. Londyn trans. 235.000 223.600 sprz. 224.800 kupno 222.400. Nowy Jork trans. 50500 47500 sprzedaż 47750 kupno 47250. Nowy Jork drobne sprzedaż 47700 kupno 47200. Paryż 3500 2950 sprzedaż 2965 kupno 2935. Szwajcaria trans. 9415 9100 sprzedaż 9130 kupno 9040. Wiedeń trans. 0'68 i pół, 0'68 sprzedaż 0'68 i pół kupno 0'67 i pół. Włochy 2450 2320.

Zurych 26 bm. (PAT) Zamknięcie giełdy. Berlin 0'02.36. Holandia 210'90. Nowy Jork 532 i jedna czwarta. Londyn 25'06. Paryż 32'50. Mediolan 25'62. Praga 15'77 i pół. Bruksela 28'60. Kopenhaga 103 i pół. Sztokholm 141 i pół. Chrystiania 98. Madryt 83. Budapeszt 0'18. Bukareszt 2'60. Belgrad 5'12 i pół. Sofia 3'10. Warszawa 0'01'05. Wiedeń 0'00'75 Austr. korona stemplowana 0'00'75.

SPED BYDLA W KRAKOWIE. Na targi od 17 do 23 bm. spędzono buhaji 76, wołów 20, krów 389, jałówek 216, cieląt 754, owiec 3, nierogacizny 1092, razem 2550 zwierząt. Płacono za jeden cennik metryczny żywej wagi: buhaje od 285.600 do 480 tys., woły od 380 tys. do 480 tys., krowy od 223.400 do 460 tys., jałownik od 270 tys. do 450 tys., cielęta od 300 tys. do 513.100, nierogaciznę od 650 tys. do 900 tys., bitej wagi: nierogaciznę: od 970 tys. do 1,010.000 mk. Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano: na konsumpcję miejscową 2185 sztuk, na konsumpcję innych gmin kraju i chów 365

sztuk. Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej. W porównaniu ze sprzedażą w przeszłym tygodniu było więcej 161 cieląt, 1 owca i 233 nierogacizny, zaś 116 bydła mniej czyli razem 279 sztuk więcej.

PRZEDŁUŻENIE SUBSKRYPCJI NA POŻYCZKĘ ZŁOTA DO 15 MARCA I PODWYŻSZENIE CENY EMISYJNEJ

Ministerstwo skarbu komunikuje: Rozporządzeniem ministra skarbu z dnia 23 lutego br. został przedłużony termin sprzedaży 8-procentowej pożyczki państwowej złotej z r. 1922 do dnia 15-go marca br. Dalszem rozporządzeniem ministra skarbu z dnia 24 lutego została zmieniona od 26 lutego cena emisyjna obligacji 8-proc. państwowej pożyczki złotej z r. 1922 a mianowicie za podstawę obliczenia przyjęto cenę złotego polskiego 7500 mk., co wynosi za obligację wartości 10.000 mk. 30 złotych polskich cenę 85.000 mk., a za obligację wartości 50.000 mk. 50 złotych polskich cenę 425.000 mk.

WYWÓZ JAJ

Główny urząd przywozu i wywozu postanowił wydać pozwolenie na wywóz 2400 wagonów jaj, pod warunkiem udziału skarbu państwa w zyskach i złożenia uzyskanych walut zagranicznych w PKKP. Pierwszem następstwem tej transakcji jest olbrzymie podrożenie jaj u nas. powtórne — pozostają u nas jaja najgorsze, gdyż handlarze zakupione jaja sortują, przeznaczając najlepsze na wywóz a gorsze na konsumpcję wewnętrzną. Mimo, że pierwsze transporty 650 wagonów mają odejść dopiero w kwietniu, już teraz sfera handlarzy rzuciła się na wieś, wykupując cały towar za najwyższe ceny. Historia ta skończy się na tem, że w Polsce na święta nie będzie jaj.

KONFERENCJA GOSPODARCZA PAŃSTW BAŁTYCKICH W HELSINGFORSIE

Warszawa (Tel. wł. Naprzodu) Na konferencji

gospodarczej państw bałtyckich w Helsingforsie Polskę reprezentować będą: poseł w Helsingforsie Filipowicz i poseł w Rydze Jodko, który wczoraj wyjechał do Helsingforsu. Poza tem wyjeżdża naczelnik wydziału handlu zagranicznego w ministerstwie handlu p. Węclawowicz.

KONFERENCJA CELNA W LIDZE NARODÓW

Berno (PAT) Generalny sekretariat Ligi narodów zwrócił się do rządów państw będących członkami Ligi narodów, jakoteż do rządu niemieckiego, oraz Stanów Zjednoczonych, Meksyku, Equadoru z zaproszeniem na konferencję, mającą się odbyć 15 października br., która zajmie się formalnościami celnymi, oraz innemi sprawami z tej dziedziny. Konferencja ma na celu ujednolicienie formalności celnych w wszystkich krajach, w szczególności w odniesieniu do wystawiania certyfikatów pochodzenia towaru składów celnych itd., które to rzeczy w ich dzisiejszym stanie tamują handel. Do zaproszenia dołączony jest program konferencji.

TRANSAKCJE W ZŁOTYCH POLSKICH

Warszawa (AW.) Według wyjaśnienia ministerstwa skarbu, transakcje w złotych polskich są już w obecnym czasie zasadniczo dopuszczalne, jakkolwiek sprawa stosunku kursu dla tych transakcji nie jest na razie definitywnie ustalona.

RATUNEK MARKI NIEMIECKIEJ

Berlin (PAT) Rada ministrów przyjęła projekt ustawy o stworzeniu funduszu dewizowego. Ma być wydana emisja bonów skarbowych na sumę 50 milionów dolarów, aby stworzyć odpowiedni zapas dewiz potrzebnych do stabilizacji marki niemieckiej. W ten sposób dewizy znajdujące się w prywatnym posiadaniu, o ile nie są potrzebne do bieżących obrotów, mają być zużytkowane na potrzeby państwa. Właściciele dewiz będą mieli możliwość otrzymania równowartościowych papierów w zamian za dewizy.

Walne Zgromadzenie Spółki akcyjnej „Krakus”

Zjednoczone Fabryki przetworów wysokowych i owocowych w Krakowie

W dniu 24 bm. odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki akcyjnej „Krakus” Zjednoczone Fabryki przetworów wysokowych i owocowych w Krakowie pod przewodnictwem prezesa Rady Zawiadowczej p. dyr. Alberta Ungara przy licznych udziałach akcjonariuszów.

Naczelny dyrektor p. Seidenfrau złożył sprawozdanie Zarządu za rok gospodarczy od 1. września 1921 do 31. sierpnia 1922, zawiadamiając obecnych, że budowa fabryki potażu została całkowicie ukończona, tak że Spółka mogła przystąpić do częściowego uruchomienia tego działu produkcji. Mianowicie od 1. stycznia b. r. przepała Spółka we własnych specjalnie skonstruowanych piecach wywar melasowy na węgiel potażowy.

Roboty około dalszego uruchomienia rafinerii potażu postępuje szybko. Do tego celu zakupiono kompleks maszyn, które już z początkiem marca nadejdą do Krakowa. Chodzi tutaj o specjalne urządzenia, których nie wyrabia się w kraju i które z tego powodu musiano zakupić zagranicą. Po zmontowaniu maszyn zostanie puszczone w ruch cała fabryka potażu, która będzie pierwszym i jedynym przedsiębiorstwem tego rodzaju w Polsce.

Budowa toru przemysłowego została całkowicie ukończona, tak że tor przemysłowy oddany został do użytku 1. września z. r.

Z innych robót inwestycyjnych wspominał sprawozdawca o budowie jednopiętrowego domu administracyjnego, który znajduje się na ukończeniu. W budynku tym mieścić się będzie magazyn na surowce dla gorzełni, zaś w suterrenach urządzone zostanie słodownia dla wyrobu siodu, potrzebnego jako środek pomocniczy przy wyrobie spirytusu z kukurudzy i ziemniaków. Nadto umieszczone będą w budynku mieszkania dla urzędników.

Poszczególne gałęzie produkcji przedsiębiorstwa Spółki rozwijały się w okresie sprawozdawczym pomyślnie.

W rafinerii spirytusu przerobiono w okresie sprawozdawczym 150 wagonów surowego spirytusu. Przerobiono dalej 30 wagonów wina na destylat winny oraz 15 wagonów śliwek na śliwowiec.

Dla ułatwienia obrotu spirytusem i melasą zakupiono 9 nowych cystern, które stanowią poważną pozycję majątkową Spółki.

Sprawność rafinerii powiększona przez zakupienie trzeciego aparatu rektyfikacyjnego.

W związku z gospodarką spirytusową podjęła Spółka eksport oleju fuszowego zagranicę i pierwszą partię tego produktu sprzedano do Holandji.

Tytułem podatku akcyzowego od spirytusu uiszcza Spółka w okresie sprawozdawczym kwotę 1.206.400.000 Mk. Cyfra ta świadczy wymownie

o rozmiarach i rozwoju działu spirytusowego, który w okresie sprawozdawczym znalazł znaczne pole zbytu dla swych wyrobów na Górnym Śląsku.

W fabryce wódek i likierów przerobiono około 4.600 Hl. spirytusu. Wyrobiono 9.000 Hl. likierów i wódek, które pozbyto częścią w beczkach, częścią we flaszkach. W szczególności sprzedano 250.000 flaszek gotowych wódek i likierów.

W dziale wyrobu esencji i chemikaliów wyniósł obrót około 20.000.000 mkp.

Z powyższego referatu okazuje się, że w okresie sprawozdawczym rozwijało się przedsiębiorstwo Spółki akcyjnej „Krakus” i wszystkie jego działy produkcji normalnie i wyzyskało należycie koniunkturę.

Wreszcie złożył sprawozdawca imieniem Zarządu podziękowanie Bankowi Małopolskiemu S. A. w Krakowie, który w wydatnej mierze popierał usiłowania Spółki w kierunku rozwoju przedsiębiorstwa przez udzielenie potrzebnych kredytów.

Sprawozdanie Zarządu przyjęto do wiadomości i zatwierdzono jego treść.

Imieniem Rady Zawiadowczej przedstawił dyr. Dr. Banda najważniejsze pozycje bilansu Spółki za ubiegły rok gospodarczy. Czysty zysk po potrąceniu statutowych kwot, wynosi 40.447.268 Mkp 15 fen. Na wniosek Komisji Rewizyjnej udzielono Radzie Zawiadowczej i Zarządowi absolutorjum z prowadzenia interesów Spółki.

Następnie referował Dr. Banda projekt rozdziału zysku. Uchwalono wypłacić akcjonariuszom tytułem dywidendy i superdywidendy 200 Mkp. od akcji nom. wartości 280 Mkp. Dwa i pół miliona marek wydzieliła Rada Zawiadowcza na cele humanitarne i społeczne.

Członek Rady Zawiadowczej Dr. Josefert referował sprawę podwyższenia kapitału akcyjnego o dalszych 50.120.000 Mkp. przez emisję 179.000 nowych akcji. Po podwyższeniu wynosić będzie kapitał akcyjny ogółem 100.240.000 Mkp. Kapitał podwyższony wraz z agiem służyć będzie na urządzenie rafinerii potażu oraz na wykończenie budynku na słodownię, magazyn na surowce i mieszkania dla urzędników. Zebranie uchwaliło podwyżkę kapitału i upoważniło Radę Nadzorczą do ustalenia terminu i warunków nowej subskrypcji.

Do Komisji rewizyjnej zostali ponownie wybrani pp. Dr. Rudolf Beres, A. Einhorn, dyr. Krzyżanowski i dyr. Mester.

Imieniem Rady Zawiadowczej podziękował p. Schiller całemu Zarządowi z dyr. Seidenfrauem na czele za jego niestrudzoną i owocną działalność, podkreślając korzystne wyniki ubiegłej kampanii.

Sprzeczne wiadomości z nad Ruhry

POWRÓT POCZTOWCÓW DO PRACY

Moguncja (PAT). Strajkujący pracownicy tutejszej poczty, telegrafu i telefonu planują powrót do pracy na jutro.

ARESZTOWANIA

Essen (PAT). Aresztowani radni miejscy zostali wypuszczeni na wolność z wyjątkiem dwóch. — Czterech z nich będzie wydalonych. Położenie w Essen i Gelsenkirchen znacznie się poprawiło, zaś w Bochum jest nadal naprężone. W czasie rewizji przedsięwziętej w tamtejszej Izbie handlowej skonfiskowano liczne dokumenty. Na ulicy w Essen został zaatakowany patrol. Napastników aresztowano.

Duisburg (PAT). Władze belgijskie aresztowały lotewskiego konsula narodowości niemieckiej. — Stwierdzono, że aparat telefoniczny tego konsula był potajemnie włączony do wojskowej linii telefonicznej belgijskiej.

DALSZY BIERNY OPÓR

Düsseldorf (PAT). W miejscowości Witten aresztowano burmistrza, który nie słuchał władz okupacyjnych. Związek zawodowy w Witten postanowił nadal trwać w biernym oporze. Delegaci berlińskich związków zawodowych wezwali związki zawodowe, aby do Francuzów odnosili się z rezerwą. Na mogunckiej linii kolejowej między Capellem a Koblenz na czas spostrzeżono zerwanie szyn. W Oberhausen kilku Niemców, wśród których znajdował się policjant, zaatakowało na ulicy posterunek francuski, który strzelił, raniąc jednego z napastników.

ZAKAZ PŁACENIA PODATKÓW FRANCUZOM

Bordeaux (PAT). Z Paryża donoszą, że rząd niemiecki wystosował do kupców i przemysłowców na obszarze zagłębia Ruhry okólnik z zaleceniem, aby pod karą konfiskaty ich towarów i majątków znajdujących się w nieokupowanej części Niemiec nie płacili Francuzom podatków.

ASQUITH ZA INTERWENCJĄ LIGI NARODÓW

Londyn (PAT). Asquith oświadczył w przemówieniu w Coon Bridgen, że położenie w zagłębiu Ruhry jest bardzo poważne. Położenie najlepiej ilustruje obecna polityka europejska, nie wyłączając angielskiej. Okazuje się coraz wyraźniej, iż współdziałanie Ligi narodów jest potrzebny i że Liga powinna koniecznie interwenjować w obecnym konflikcie w zagłębiu Ruhry. Może być, że Francja na to się nie zgodzi, lecz krok taki trzeba uczynić.

PRZECIW KNEBLOWANIU PRASY

Eiberfeld (PAT). Związek prasy nadreńsko-westfalskiej uchwalił protest przeciw ograniczeniu wolności prasy. Ograniczenie to objawia się w licz-

nych konfiskatach pism, aresztowaniach i wydalaniach wydawców z zagłębia Ruhry.

NIE PUSZCZAJĄ ROBOTNIKÓW DO NIEMIEC

Innsbruck (PAT). Na tutejszym dworcu kolejowym niemiecki tłum zatrzymał transport robotników czechosłowackich, którzy znajdowali się w drodze do zagłębia Ruhry. Tłum niemiecki zajął wobec Czechów groźną postawę i zmusił ich do powrotu w kierunku Salzburga. Oczekują jeszcze podobnych dwóch transportów, które Niemcy zdecydowali się odesłać z powrotem do Czech.

Ameryka wysłapi z interwencją

Wiedeń (PAT). „Neue Fr. Presse” donosi z Nowego Jorku: W Stanach Zjednoczonych wywołało sensację oświadczenie, które ambasador Harvey poczynił w sobotę w klubie prasy londyńskiej w N. Jorku. Treścią tego oświadczenia było, że prezydent Harding przygotowuje interwencję w Europie. Interwencja ta jest obecnie omawiana między rządem angielskim a amerykańskim. Amerykański plan polegać ma na utworzeniu międzynarodowej komisji finansowej, która miałaby zbadać granice zdolności płatniczej Niemiec. W związku z utworzeniem tej komisji miałyby nastąpić opróżnienie zagłębia Ruhry, a z drugiej strony Niemcy musiałyby zagwarantować, że przyjmą kontrolę tej komisji.

ANGLICY USTĘPUJĄ FRANCUZOM

Londyn (PAT). Parlamentarny sprawozdawca „Westminster Gazette” podaje że ma powody do przypuszczenia, iż plan przesunięcia wojsk angielskich na terenie okupowanym w górę Renu znajduje obecnie uznanie w kołach miarodajnych. Przez usunięcie wojsk angielskich z Kolonii Anglii nie tylko nie czyniłaby Francji żadnych trudności, ale także wojska angielskie nie byłyby narażone na ewentualność zawikłania się w konflikt. Wkwestii tej, jak twierdzi korespondent, czynione są starania z obu stron i przypuszczają, że to rozwiązanie w obecnej sytuacji będzie lepsze niż przyznanie wojskom francuskim zajęcia głównej linii kolejowej na terenie okupacji angielskiej.

POŚREDNICTWO — MOŻLIWOŚĆ PRZESILENIA W NIEMCZECH

Paryż (PAT). „Chicago Tribune” podaje wiadomość pochodzącą z Berlina że akcja pośrednicząca ze strony państw neutralnych może nastąpić w dniach najbliższych. Wiadomość powyższa głosi dalej, że w berlińskich kołach rządowych w ostatnich 24 godzinach zaszły bardzo poważne zmiany w zapatrywaniach, a nawet możliwe jest, że w niemieckim gabinecie nastąpi przesilenie.

(Uwaga: Biuro Wolfa, cytując tę wiadomość, zaprzecza jej prawdziwość).

SKŁADKI

—o—

DLA RODZINY TOW. KALUSZEWSKIEGO: dr Dorocz Przemysł 5.000 mk, dr Grossfeld Przemysł 5.000, M. Probst Przemysł 5.000, J. Siegman Przemysł 5.000, T. Bażowski Przemysł 1.000.

DLA ŚLAZAKÓW: Baranowski Kraków 1000 1000 marek.

NA WDOWY I SIEROTY PO POLEGŁYCH BOHATERACH ROKITMAŃSKICH zebrano na przedstawieniu amatorskim sceny robotniczej w dniu 25 bm. mk. 14.400.

DALSZE CEGIELKI WAWELSKIE ufundowali: Prawnicy Włokowskiego oddz. dyr. Wileńskiej PKP, Spółdzielnia pracown. państw. w Łodzi, Pułk 11 artyl. polow. w Stanisławowie, I. Drużyna harc. cerska im. T. Kościuszki w Mor. Ostrawie, Robotnicza huta szklana Lublin Tatary, Lud polski i ks. Misjonarze w Gwaranie Rio Grande de Sul Brazylja — z okazji objęcia Górn. Śląska przez Polskę, Jan Józef i Róża Głowińscy, Pamięci Zofii z Onufrowiczów Płoskiej — rodzina, dr. Ernestowi Pischlingerowi w dniu imienin — Biuro statyst. kolej. w Krakowie i Nauczycielstwo szkół pow. powiatu Miechowskiego.

Na odnowienie katedry i grobów król. na Wawelu złożyli: Mieczysław Świerczewski z Bieńc 25.000 mk, Wincentowie Kraińscy z Perespie 50.000 mk, inż. Stanisław Bartynowski z Krakowa 10.000 mk i Małopolski Związek przemysłu metalowego Kraków 100.000 mk.

Związki i zgromadzenia

—o—

REJESTRACJA (SPIS) CZŁONKÓW PPS W KRAKOWIE przeprowadza do 1 marca 1923 sekretariat Rady robotniczej przy ul. Dunajewskiego 5 II p. codziennie od 6—8 wieczór, w niedzielę od 10—1 przed południem. Każdy towarzysz i towarzysza mieszkający w Krakowie, Prądniku Czerwonym, Rakowicach i Borku Fałęckim obowiązany jest zgłosić się do spisu.

Sekretariat krakowskiej Rady robotniczej POSIEDZENIE KOMISJI KULTURALNO-OSWIATOWEJ odbędzie się w sekretarjacie Rady Robotniczej przy ul. Dunajewskiego 5, II piętro, we czwartek 1 marca 1923 o godz. 7 wieczór.

ZEBRANIE KOBIET W PODGÓRZU odbędzie się w piątek 2 marca 1923 o godz. 7 wieczór, w sali Domu robotniczego przy placu Serkowskiego I. II. Referent rm. tow. Klucza. Jawcie się jak najliczniej. Organizacja kobiet PPS.

ZEBRANIA DZIELNICOWE odbędą się: Rakowice w niedzielę 4 marca br. o godz. 4 po południu, w Czyteln. robotn. Ref. rm. tow. Wójcik.

Grzegórzki we czwartek 1 marca 1923 o godz. 4 po południu w fabryce Zieleniewskiego, odczyt Uniwersytetu Ludowego.

Warszawskie w niedzielę 4 marca 1923, o godz. 4 po południu w sali Flaumenhafta przy ul. Warszawskiej 21. Odczyt Uniwersytetu Ludowego.

ZEBRANIE WDÓW, SIERÓT I EMERYTEK odbędzie się we czwartek 1 marca 1923 o godz. 5 po południu, w sali Domu robotniczego przy ul. Dunajewskiego 5, II piętro. Referent radca miejski tow. Dr. Müller. Jawcie się najliczniej.

Zarząd Stow. wdów, sierót i emeryt. PPS w Krakowie

OGÓLNE ZEBRANIE ASESORÓW SADU PRZEMYSŁOWEGO odbędzie się we czwartek 1 marca o godz. 6 i pół wieczór w sali biblioteki Związku stow. rob. Zarządy grup zechcą swoich asesorów powiadomić o tem zgromadzeniu.

SEKRETARJAT UNIwersytetu LUDOWEGO urzęduje we wtorki, czwartki i soboty między godz. 7—8 wieczorem, w Redakcji „Prawa Ludu” ul. Dunajewskiego 5, oficyny II p.

ROBOTNICZA OCHRONA LOKATORÓW mieści się w sekretarjacie Rady rob. przy ul. Dunajewskiego 5 II p.

SEKRETARJAT STOWARZYSZENIA WDÓW I SIERÓT PO POLEGŁYCH oraz emerytów i emerytek czynny jest we wtorki, czwartki i piątki od godz. 5 do 7 wieczór w lokalu „Prawa Ludu” ul. Dunajewskiego I. 5 II p.

ROBOTNICZE STOWARZYSZENIE SPORTOWE „Strzelec” przyjmuje wpisy we środy i piątki od 7—8, a w niedzielę i święta od 11—1 w południe. Wzywa się towarzyszy do wpisywania się celem zestawienia oddziału piłki nożnej.

Zarząd

BACZNOŚĆ FRYZJERZY! Biuro pośrednictwa pracy przy Związku zawodowym pracowników fryzjerskich w Krakowie ul. Dunajewskiego 5 III p. jest czynne nadal i przyjmuje zgłoszenia wolnych posad od godz. 8—9 wieczór codziennie. Zarząd.

Pół miliona za jedną kurę

Ze Lwowa donoszą: Do jakiego stopnia doszła wścieklizna drożdżniara, niech posłuży za przykład fakt, jaki się zdarzył w sobotę na „Zarwanić”. Jakaś wiejska kobieta zażądała za jedną kurę dosłownie pół miliona marek. Kiedy zdziwieni ludziska otoczyli ją kołem i badali, czy gospoia przypadkiem nie zwarjowała, rezolutna paskarka

poczęła liczyć jaja, pierze, kości, rosół i wszystko co wogóle z kury wydostać można, no i ostatecznie doszła do wniosku, że kura jej warta jest rzeczywiście pół miliona. Na szczęście nie znalazł się ani jeden paskarz, któryby się zgodził zaspokoić pobożne życzenia zbzikowanej baby.

Z SALI SĄDOWEJ

Kraków, 27 lutego.

ECHA DZIAŁALNOŚCI „ZIELONEJ BRYGADY”

(k) Wczoraj przed sądem przysięgłych w Krakowie toczyła się rozprawa przeciw 26-letniemu Czesławowi Baranowi, oskarżonemu o szereg napadów rabunkowych, dokonanych wspólnie z innymi opryszkami w powiecie bocheńskim.

Wedle aktu oskarżenia w roku 1919 w powiecie bocheńskim, popełniono cały szereg napadów rabunkowych. Między innymi dnia 28 czerwca 1919 około godz. 1 w nocy wpadło kilku ludzi uzbrojonych w karabiny i rewolwery z latarkami elektrycznymi do domu Marii Ciupkowej, a nakazawszy domownikom nie ruszać się z miejsca pod grozą zastrzelenia, zrewidowali mieszkanie i zabrali pieniądze, zegarek i garderobę. poczem zbiegli. Dnia 31 lipca 1919 w ten sam sposób napadli bandyci na dom Piotra Sali w Szidówce zrabowali rum. Napadnięci rozpoznali w Baranie jednego ze sprawców napadu, po bliźnach skrofulicznych. Również podobnych napadów dokonano w Zabiciu na szkodę Marii Włoch. Sprawcy tych

napadów zostali wkrótce wysledzeni prócz Barana. Roman Szczepanik, Jan Marszałek i Ignacy Dziurdzia zostali za powyższe rabunki postawieni pod sąd doraźny.

Na mocy wyroku sądu doraźnego zostali oni rozstrzelani, a Wojciech Szczepanik skazany został na 15 lat więzienia. Baran zbiegł. Tłumaczy on się, że nie brał udziału w napadach, a jako deserter z wojska polskiego uciekł z obawy przed aresztowaniem do Czechosłowacji, a następnie na Górny Śląsk. Dnia 13 listopada 1921 przybył do Targowiska do swej siostry i tam został aresztowany. Na wczorajszej rozprawie przesłuchano szereg świadków, którzy zeznali obciążająco dla oskarżonego. Dziś dalsze przesłuchanie świadków. Wyrok zapadnie prawdopodobnie wieczorem. Trybunałowi przewodniczy s. s. o. Konopaski, wotowali s. s. o. Federowicz i s. s. o. Kraus, oskarżał prok. Michałowski bronił adw. dr. Gottlieb.

ROZPOWSZECHNIACIE
„NAPRZÓD”!

Ozga Józef ur. Woli Rusinowskiej, zgubił dokumenta wojskowe, które nnieważnia.

Redaktor odpowiedzialny: **Stefan Czerwieniec.**
Czcionkami Drukarni Ludowej w Krakowie, Dunajewskiego 5 (tel. 1310).